

SEKSUALITET OG SEKSUELLE OVERGREP

Nye ord, sidene 86–90

Norsk	Morsmål	Setning med ordet
i stor grad		
i liten grad		
en likestilling		
å presse		
å sikre		
å dømme		
å bli dømt		
inntil		
frivillig		
å masturbere		
å beføle		
å føre til		
å beskytte		
å oppleve		
å misbruke		
en sex		
seksuelt		
omtrent		
moden		
umoden		
en lavalder		
å tvinge		
tvang		
har tvunget		
et kjønnsorgan		
en voldtekt		
om lag		
å anmelde		
anmeldt		
å utføre		

SEKSUALITET OG SEKSUELLE OVERGREP

Norsk	Morsmål	Setning med ordet
en rus		
å påvirke		
ruspåvirket		
en skam		
en ære		
grov		
en skyld		
å føle skyld		
et forhør		
å gå gjennom noe		
en belastning		
straffbar		

Vi leser lange ord. Hvilken del av ordet har mest trykk? Sett strek.

li-ke-still-ing fri-vill-ig mas-tur-be-re

be-fø-le be-skytt-e sek-su-elt om-trent

kjønns-or-gan vold-tekt an-meld-e ut-fø-re

rus-på-vir-ket for-hør be-last-ning straff-bar

SEKSUALITET OG SEKSUELLE OVERGREP

Rett eller galt?

	Rett	Galt
1 Det er likestilling mellom kvinner og menn i alle land i verden.		
2 Vi har en likestillingslov i Norge.		
3 Likestillingsloven sier at det ikke er lov å diskriminere et menneske fordi det mennesket er kvinne eller mann.		
4 Ingen lover i Norge sier noe om seksualitet og om at alle mennesker har lov til å bestemme over sin egen kropp.		
5 En seksuell lavalder sier hvor gammel en person må være før personen kan ha sex.		
6 Hvis en gutt på 18 år og ei jente på 14 år vil ha sex sammen, sier lovene i Norge at det er greit.		
7 Seksuell omgang betyr det samme som samleie.		
8 Hvis en gutt på 17 år tar på brystene til ei jente på 13 år, kan hun anmelde ham, og han kan få straff.		
9 Politikerne på Stortinget har laget loven om seksuell lavalder fordi de vil beskytte barn.		
10 Alle land i verden har en seksuell lavalder.		
11 Det er vanlig i Norge at gutter har sex for første gang når de er cirka 18 år.		
12 Voldtekt er et seksuelt overgrep.		
13 Nesten alle voldtektene i Norge skjer med kvinner.		
14 Det er forskjellige normer og regler for voldtekt i forskjellige land i verden.		
15 En grov voldtekt er en alvorlig voldtekt.		

SEKSUALITET OG SEKSUELLE OVERGREP

Oppgaver. Snakk sammen.

- 1 Forklar ordene blotting, beføling, pedofili og incest.
- 2 Hvorfor tror dere vi har en lov i Norge som sier at en person kan få straff hvis han eller hun har sex med en person under 16 år, selv om personen under 16 år hadde sex frivillig?
- 3 Noen land har en seksuell lavalder på 12 år. Hvorfor har disse landene en så lav seksuell lavalder, tror dere? Hva mener dere om en seksuell lavalder på 12 år?
- 4 Cirka 40 % av voldtektene i Norge skjer på fest, og personen som voldtar, er ruset. Hvordan kan vi jobbe for at dette tallet skal gå ned?
- 5 Kjenner dere noen samfunn i verden hvor kvinner som blir voldtatt, kan få store problemer med familien sin fordi det er skam for familien? Hvordan kan man jobbe for å forandre slike holdninger?
- 6 I noen samfunn er normene og lovene slik at kvinner ikke anmelder voldtekt i ekteskapet. Kjenner dere eksempler på noen slike samfunn? Hvorfor er normene og lovene slik i disse samfunnene, tror dere? Hvordan kan man arbeide for å forandre disse normene og lovene?
- 7 Noen kvinner i Norge som blir voldtatt, anmelder ikke voldtekten. Det kan være flere årsaker til dette. Nevn noen av årsakene.
- 8 En person som har blitt voldtatt, må ofte sitte i lange politiavhør. Hvordan tror dere en person opplever slike avhør?
- 9 Hvis politiet mener at en person er voldtatt, vil politiet sikte den personen de mener har voldtatt (gjerningspersonen). Det blir en rettssak. Hvordan tror dere den voldtatte personen opplever rettssaken?
- 10 Politiet mener at noen kvinner i innvandermiljøer blir voldtatt i ekteskapet og ikke anmelder voldtekten. Hvorfor blir de voldtatt i ekteskapet, tror dere? Hvorfor anmelder de ikke voldtekten? Hva kan samfunnet gjøre slik at ingen kvinner skal oppleve å bli voldtatt i ekteskapet?
- 11 Hvilke følelser og tanker ligger i dette bildet?

SEKSUALITET OG SEKSUELLE OVERGREP

Sexpress

Ungdomstiden kan være fin, men den kan også være vanskelig for mange ungdommer. Kroppen forandrer seg, og man får mange nye tanker og følelser. «Hvem er jeg? Hvordan er jeg? Hvordan vil jeg være?» er viktige spørsmål for mange ungdommer. Slike spørsmål dreier seg om *identitet* – hvem og hvordan et menneske er.

Mange ungdommer føler at det er viktig å ikke være annerledes enn andre ungdommer. Det er viktig for dem å være kul slik at andre skal like dem. Derfor kan mange ungdommer føle et stort press. De føler press når det gjelder hvilke klær de skal ha, hvordan de skal snakke, hva slags musikk de skal høre på, og mye annet. Noen ungdommer føler også sexpress. Både jenter og gutter kan føle at de må ha sex for å være kule, for å være akseptert.

1 Disse ungdommene tenker på og snakker om sex og sexpress. Snakk sammen om det disse ungdommene sier og tenker. Dere kan også diskutere disse spørsmålene:

- Tror dere det er mye sexpress blant ungdommer i Norge?
- Kjenner dere godt andre samfunn? Er det sexpress i de samfunnene?
- Hvordan kan foreldre og lærere jobbe slik at flere ungdommer blir trygge på seg selv og tør å si nei til sex hvis de ikke ønsker å ha sex?

Jeg har ikke hatt sex. Jeg føler meg ikke klar. Jeg vil ikke ha sex før jeg føler det er riktig for meg.

SEKSUALITET OG SEKSUELLE OVERGREP

Vi trener på ord. Hvilken forklaring passer til hvilket ord?

Ord	Forklaring/eksempel
seksuell omgang	å ta på kroppen på en seksuell måte
frivillig	en negativ og vond følelse man får. Man kan for eksempel få en slik følelse hvis noen i familien for eksempel har gjort noe som samfunnet mener er feil.
anmelde	at en person mister kontrollen over det han eller hun tenker og gjør, fordi han eller hun har drukket alkohol eller brukt narkotika
føre til	å gjøre noe fordi man ønsker det selv, ikke fordi andre presser eller tvinger
beføle	å gå til politiet og si at en eller flere andre personer har brutt loven
å være ruset	å gjøre noe seksuelt med en eller flere personer, for eksempel ha samleie
belastning	den respekten en person får av andre i samfunnet for eksempel fordi personen følger normene og reglene i samfunnet
skam	følelsen av at noe er tungt og vanskelig
ære	når noe skjer fordi noe annet har skjedd, for eksempel at mye snø gjør at en vei blir stengt
likestilling	når forskjellige grupper i samfunnet har de samme rettighetene og pliktene